

ת"פ (תל אביב) 26486-06-22 - מדינת ישראל נ' א.מ.כ מרקט סחר ושרותים בע"מ

ת"פ (תל-אביב-יפו) 26486-06-22 - מדינת ישראל נ' א.מ.כ מרקט סחר ושרותים בע"מ ואח'שלום תל-אביב-יפו
ת"פ (תל-אביב-יפו) 26486-06-22
מדינת ישראל

נ ג ד

1. א.מ.כ מרקט סחר ושרותים בע"מ

2. קיריל פוצ'טמן

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו -יפו

[10.10.2024]

כבוד השופט עלאא מסארווה

ע"י ב"כ עוה"ד אסתר דיוט יוסף

ע"י ב"כ עוה"ד אלימלך קורצווייל

החלטה

1. בתיק זה ניתנה הכרעת דין על בסיס הודאתו של הנאשם, אך זאת לפי מתווה מוסכם, לפיו התאפשר לנאשם להעלות, בשלב הטיעונים לראיות לעונש, טענה בדבר תחושת מאוימות שהייתה בבסיס ביצוע העבירות שבוצעו על ידו. אין חולק בין הצדדים שהנאשם חש מאוים מאחרים בקשר עם תיק זה. אלא שהתביעה מוכנה לקבל אך זאת שהנאשם אוים על ידי אחרים רק לאחר ביצוע העבירות על ידו ולקראת חקירתו בתיק כחשוד. מנגד, ההגנה טוענת כי "תחושת המאוימות" חוזרת אחורה בזמן לשלב ביצוע העבירות, מיד לאחר שהנאשם הבין כי במעשיו הוא מבצע עבירות פליליות, אז הוא פנה למעורב אחר בתיק שהסביר לו שפרישתו מהפעילות העבריינית עלולה לגרום לפגיעה קשה בו או בבני משפחתו. לטענת הנאשם הוא המשיך בביצוע העבירות תחת איום. המחלוקת בין הצדדים נוגעת אפוא לשאלת תחושת האיום על ציר הזמן, לפני או אחרי השלמת ביצוע העבירות. רקע כתב האישום
2. הנאשמים הורשעו בעבירות של הבאת אדם אחר להתחמקות והשתמטות ממס, לפי סעיפים 117(ב1) יחד עם סעיף 117(ב2)(3) לחוק מע"מ.

על פי כתב האישום, בתקופה הרלוונטית בין חודש מאי 2014 ועד חודש דצמבר 2014 היה הנאשם מנהלה הרשום של החברה (הנאשמת), כשהוא פועל תחת הנחיותיו והוראותיו של מנהלה בפועל, אדם בשם פארס אבו ריאש. בתמורה לרישומי קיבל הנאשם שכר חודשי קבוע בסך 8,000 ₪. הנאשם הדפיס וחתם על חשבוניות מס על שמה של הנאשמת ויחד עם אבו ריאש ואחרים הפיצו חשבוניות מס כוזבות לשלוש חברות שונות בסך כולל של 20,999,372 ₪ כשסכום המס הנובע מהן עומד על 3,341,788 ₪.

המתווה המוסכם

3. ביום 30.01.24 הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בכתב האישום, יורשע, המאשימה תסכים להגשת ההודעות ושמיעת עדות הנאשם ושני עדים נוספים, אך זאת במסגרת של הגשת ראיות לעונש ולא לגבי שאלת אחריותו הפלילית של הנאשם. כמו כן, המאשימה מגבילה עצמה ל-14 חודשי מאסר וההגנה תטען לעונש באופן חופשי. עוד הוסכם שהצדדים יטענו חופשי לגבי שאר רכיבי העונש.

הליך שמיעת הראיות בשלב העונש

4. ביום 02.05.24 הוגש תיק המוצגים המוסכם על ידי הצדדים ונשמעה עדותם של הנאשם ואירינה גלר. ביום 02.07.24 נשמעה עדותו של מיכאל מזור.

עדותה של אירינה גלר, בת זוגו של הנאשם, לא הייתה חשובה, על אף שעבדה בחברה, שכן לפי עדותה היא ידעה על העבירות במהלך החקירה ולא לפני (בעדותה, עמ' 49 לפרוטוקול), ומכאן שעדותה כמעט ואיננה רלוונטית לסוגיה שבמחלוקת והיא הייתה ברובה עדות סברה (בלתי קבילה). אך דווקא בנושא הפחד של הנאשם מהאחרים, עליה העידה בצל שיחותיה עם הנאשם לאורך הזמן, עדותה איננה תומכת בגרסת הנאשם. לדבריה, הנאשם לא פחד מהגורמים העבריינים והוא היה נחוש לחזור ארצה (בעדותה, עמ' 54, ש' 19 ואילך).
באשר לעדותו של מיכאל מזור, ראו בהרחבה בהמשך.

דיון והכרעה

בהסכמת הצדדים, הוגשו חומרי חקירה רבים, ובעיקר הודעותיו של הנאשם.

5. בפתיח הדברים יש להדגיש כי נטל הבאת הראיות וההוכחה לגבי טענת האיום, מוטל על כתפיו של הנאשם, זאת בפרט לנוכח הודאתו של הנאשם בכל עובדות כתב האישום, הן בחקירה והן בבית המשפט בשלב הכרעת הדין. המסגרת המשפטית לדיון היא בסעיף 40 י לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

הוכחת נסיבות הקשורות

בביצוע העבירה

(תיקון מס' 113)

תשע"ב-2012

40. (א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאין סותרות את הנתען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.
(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

6. מדובר בטענה לקיומה של נסיבה מקלה הקשורה בביצוע העבירה, לפיה, על אף שהתגבשו יסודות העבירה, לרבות העדר סייג לאחריות פלילית, הרי שתחושת האיום שליוותה את הנאשם מהווה נסיבה שעשויה לעמעם את חומרת העבירות שבוצעו על ידו.

נקודת המוצא היא שנאשם שבוחר לבצע עבירות פליליות בצוותא ואל מול גורמים עבריינים "בכירים" או מסוכנים, מכניס עצמו במודע למצב דברים פסול, ולכן אין לו אלא להלין על עצמו. כך ציין המחוקק בסעיף 34(א) לחוק העונשין: "הוראות סעיפים 34ז, 34יא ו-34יב לא יחולו אם העושה היה מודע או אם אדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע, לפני היווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה, ואם העמיד את עצמו בהתנהגות נשלטת ופסולה באותו מצב; ובלבד שענינו של המעשה שנעשה במצבים האמורים בסעיף 34יא או בסעיף 34יב, לא היה הצלת אינטרס הזולת".

7. ברגיל, כאשר אדם מכניס עצמו במודע, בהתנהגות נשלטת ופסולה לפעילות עבריינית יחד עם דמויות מעולם הפשע, הוא נכנס במו ידיו ורגליו "לגוב האריות", ואיננו יכול להישמע בטענה שהתקשה להשתחרר מהקשר העברייני בקלות כמו שנכנס.

8. עיון בהודעות הרבות שנגבו מהנאשם בשלב החקירה מלמד שככל הנאשם שיתף פעולה בחקירה. לציין כי בתחילת הדרך, בחקירה, הנאשם מסר גרסאות סתומות, אך בהמשך, החל מוסר מידע מפליל לגבי עצמו ולגבי האחרים. בפער מדבריו בחקירה, הנאשם טען בבית המשפט כי בתחילת הדרך לא ידע שמדובר בפעילות עבריינית, וכי רק בשלב מסוים התחוויר לו שמבוצעות על ידו עבירות פליליות, או אז ביקש להשתחרר מהקשר, אך הבין שזה היה "מאוחר מדי" ומכאן והלאה פעל תחת תחושת איום מתמדת.
- הבא נבחן את דבריו של הנאשם על רקע העדויות וחומרי הראיות בתיק.
9. הסנגור היה מודע לכך שהנאשם לא טען בחקירותיו באופן מפורש שביצע את העבירות כשהוא מאוים. ראו, למשל, בדברי הסנגור בשאלה שהפנה לנאשם "למה בעצם אנחנו לא מוצאים את האמירה לחוקרים זה שגם בזמן אמת איימו עליך ככה באמירה מפורשת" (עמ' 27 לפרוטוקול). על דברים אלה חזר הסנגור בסיכומיו.
10. בעדותו הראשית, שאל הסנגור את הנאשם מדוע ביקש לעזוב את הפעילות בעסק אך לא עשה כן. ולאחר מספר שאלות ומשאל התקבלה התשובה הרצויה (קרי, שהנאשם לא טען שהרגיש מאוים), נאלץ הסנגור לשאול שאלה מנחה. עד לאותו שלב, השיב הנאשם שלא עזב משום שמיכאל מזור הסביר לו שלא ניתן לעזוב את העסק לאור ההשלכות הכלכליות הצפויות (בעדותו, עמ' 17, ש' 19-23). רק בשלב השאלה המנחה, השיב הנאשם שמיכאל שיתף אותו גם בכך שמישהו אחר שביקש לעזוב את העסק נהרג על-ידי ערבים שהגיעו אליו למרות שעזב למדינה אחרת.
- משלב זה ואילך טען הנאשם בעדותו שביצע את העבירות תחת תחושת איום. עיקר טענתו של הנאשם הייתה שהוא נדרש לעזוב את הארץ (לקראת פתיחה בחקירה) ובהמשך איימו עליו (דרך מיכאל) כי אם "יפתח את הפה" הוא ייפגע ואפילו בתוך הכלא.
- הודעות הנאשם בשלב החקירה
11. לגבי מודעות הנאשם לביצוע העבירות, ניתן ללמוד מדבריו בחקירה ובבירור שמודעותו הייתה עוד בשלבים מוקדמים של הפעילות העבריינית. כך, למשל, הסביר הנאשם כי: "התחלתי לעבוד עבודה אמיתית מול הלקוחות שאני כרגע מסמן לכם בדוח שהוצאתי. התחלנו לעבוד דרך א.מ.כ. במקביל אמיר התחיל להוציא חשבוניות מס על קבלני משנה שלא עבדנו איתם..." (עמ' 6 להודעה מיום 26.05.15).
- בהמשך (בעמ' 19 לאותה הודעה) הבהיר הנאשם את שיטת הפעולה של החשודים האחרים: "ת: "...הם היו אומרים לי דרך מיכאל מזור מה לרשום וכמה לרשום" ש: "ואתה הבנת שכל ההתנהלות של מה שהם עושים זה פיקטיבי ?
- ת: "כן אני הייתי מבין שמדובר בפעילות פיקטיבית..."
12. בחקירתו מיום 24.12.15 טען הנאשם ששימש "קוף" (הכוונה איש קש) בחברה, ולא היה מנהל (עמ' 2, ש' 39 ואילך). הוא הרחיב והסביר שנקלע למצוקה כלכלית עקב אבטלה, ולכן קיבל הצעה "שירשמו" עליו את החברה: "[מיכאל] אמר לי שאני יהיה רשום כמנהל החברה והחברה תתעסק בשמירה ובאבטחה...הלכנו ביחד לעו"ד ועשינו העברת מניות מהבעלים הקודם ששמו היה פאיסיל שהוא גר באבו גוש ומי ששילם זה היה בחור בשם פארס שהיה גם נוכח בפגישה ובהעברת מניות..."
- הנאשם סיפר ש: "בהתחלה 4 חודשים הייתי בכלל שומר, ואחרי זה מחודש אוגוסט הם פתחו משרד בראשון לציון...והגיע בחור בשם יבגני וייסמן הוא שם תוכנה במחשב ששמה גיזברט והוא לימד אותי להוציא חשבוניות" (עמ' 2, ש' 56 ואילך הודעה מיום 24.12.15).
- עוד מסר הנאשם ש: "החברה הזאת העבירו אותה בעלים על שמי הכל במטרה לספק חשבוניות פיקטיביות" (עמ' 4, ש' 102, להודעה מיום 24.12.15).
13. מדבריו של הנאשם עולה באופן מובהק שידע מראש שהפעילות העסקית הייתה בגדר הסוואה, וכי תפקידו "כמנהל" היה פיקטיבי, וכי הוא שימש "כאיש קש" (עוד ראו הודעת אירינה גלר המאששת טענה זו, בהודעה 28.05.15, עמ' 5, ש' 125). נכונותו של הנאשם לשמש איש קש, כאשר בשלב זה אין מחלוקת שלא הופעלו כלפיו לחצים או לא הופנו אליו אימים, מובילה למסקנה כי הסתבכותו של הנאשם, וודאי בתחילת הדרך, הייתה מודעת תוך שקיבל על עצמו תפקיד מרכזי בפעילות העבריינית.
- בחקירתו הנגדית העיד הנאשם כך:
- "ש: האמת היא שבאמת נכנסת לדבר הזה כי אמרת בוא נעשה קומבינה לצאת מהבויק שאני נמצא בו. ת: כן".
14. כמו כן, טענתו של הנאשם שביצע את העבירות תחת אימים איננה מתיישבת עם תיאורו לפיו בהתחלה לא מילא את החשבוניות מפאת קושי שלו, אך לאחר שלמד לעבוד עם התוכנה הרלוונטית, עשה זאת בעצמו. תיאור זה של תהליך לימוד עצמי איננו הולם עשייה פלילית כפויה, תחת אילוץ ובלית ברירה. לפי הנאשם (בעמ' 3, ש' 51, להודעה מיום 26.05.16): "בהתחלה אמיר היה מוציא חשבוניות כי אני לא הייתי מסתדר עם התוכנה של המחשב כי היא בעברית אבל אח"כ למדתי איך לעבוד עם התוכנה ואני הייתי מוציא חשבוניות".

הלימוד של הנאשם את התוכנה מוביל למסקנה הפוכה - לפיה הנאשם השקיע מאמצים כדי לרכז בידיו את מלאכת הוצאת החשבוניות הפיקטיביות.

15. חשוב לציין כי הנאשם מסר (בעמ' 4 לאותה הודעה) כי התחיל "להתעסק בהוצאת חשבוניות מהמחשב של החברה" בחודש ספטמבר 2014 והדבר אינו עולה בקנה אחד עם גרסתו בבית המשפט לפיה בעיותיו זה (לאחר חודש יולי) ידע שמדובר בפעילות פלילית אך לא יכול היה לעצור בשל איומים על חייו. לציין שלטענת הנאשם בסיכומיו (בעמ' 77, ש' 20), הוא ביקש לפני כן לצאת מהעסק.

במקום אחר טען הנאשם כי רק בחודשים אוקטובר-נובמבר 2014 התחיל להבין שמדובר בחשבוניות פיקטיביות (בעמ' 4, ש' 87 ואילך, להודעה מיום 26.05.16). עוד מסר גרסה לפיה סבר תחילה שמדובר בגניבת כספים מהעירייה ולא הבין שהפעילות החשודה קשורה לעבירות לפי חוק מע"מ.

16. הנאשם התבקש על ידי החוקרים לפרט בהרחבה לגבי המסרים המאיימים. מתשובותיו בהודעותיו השונות ניתן להבין כי המסרים המאיימים התקבלו לאחר ביצוע העבירות, לאחר שחזר מחו"ל, לאחר פתיחת החקירה (ראו למשל תיאור הפגישה הראשונה עם מיכאל מזור בעמ' 21-22 להודעה מיום 26.05.15).

17. חשוב לציין בהקשר זה שמיכאל מזור והנאשם הם חברים, והם אף נפגשו באופן רציף "פגישות בין חברים" לפני ואחרי המסרים המאיימים שנטען שהעביר לנאשם מאנשים אחרים. בהקשר זה מעניין להפנות עוד לכך שהנאשם טען כי פעילותו בצ'ינג' בשלבים המוקדים יותר הייתה על-פי הוראותיו של מיכאל מזור, חברו, ולא מאותם גורמים עברייניים (הערבים מלוד) (הודעה מיום 08.12.16, עמ' 3, ש' 56 ואילך).

תמיכה נוספת לכך ניתן למצוא בדבריו הברורים של הנאשם כי בעודו בחו"ל, מיכאל מזור: "אמר [לנאשם] לא לחזור לארץ כי החברה נסגרה והתחילה חקירה של מע"מ" (בעמ' 4 להודעה מיום 28.05.15).

18. אמנם, במקום אחר, מסר הנאשם כי בשיחה עם מיכאל, כשהוא בחו"ל, האחרון אמר לו: "שיש איומים של הערבים שאסור לי לחזור לארץ", ואולם גם זאת בשלב המאוחר למועד ביצוע העבירות ולאחר שנפתחה חקירה במע"מ. עיון בכלל הודעותיו של הנאשם מלמד שהאיומים שחוזה מאותם גורמים עברייניים, קשורים קשר אמיץ לחרדה של אותם גורמים מהחקירה וזאת לאחר שנפתחה (ראו עוד בהקשר האיומים לגבי החקירה: עמ' 2 להודעה מיום 03.06.15, עמ' 2 להודעה מיום 12.06.15, עמ' 2, ש' 34 להודעה מיום 24.08.15, עמ' 5 להודעה מיום 27.06.17, הודעה מיום 17.07.17, עמ' 8, ש' 183).

המסקנה מכל האמור כי מהודעותיו של הנאשם בחקירות השונות והרבות, הוא התייחס לאיומים שהופנו אליו אך זאת רק משלב של לאחר השלמת ביצוע העבירות מושא כתב האישום.

טיב האיום

19. בניגוד לטענת הנאשם שפעל תחת איום בפגיעה פיזית בו או בבני משפחתו, במספר רב של הזדמנויות בחקירה, הוא תיאר חשש מסוג אחר. זה היה חשש לפגיעה כלכלית ולא פיזית. למשל, בהודעה מיום 26.05.15 (עמ' 25) הסביר הנאשם שביצע את העבירות על הרקע הבא:

"הסיטואציה היא כזאת שלא יכלתי לעצור אותם ולא יכלתי לעצור בעצמי כי אם הייתי עוצר הם היו מפילים עליי כל מיני חובות". "...חזרתי לארץ כי הבנתי שצריך לסיים עם זה ושה לא יכול להמשיך ושעושים משהו לא בסדר. מה שמפריע לי גם בסופו של דבר הכספים האלו לערבים וזה יכול להגיע לעזה ולחיזבאללה שיהנה מזה".

20. ברור מדברי הנאשם שהסיבה להמשך ביצוע העבירות על-ידו היא חשש שהאחרים ידרדו אותו לחובות כספיים, זאת בניגוד לטענתו בבית המשפט לפיה חשש לפגיעה פיזית בו. כאמור, לכל המוקדם, החשש לפגיעה פיזית עלה בשלב הפגישה הראשונה עם מיכאל לאחר חזרתו מחו"ל, קרי הרבה לאחר מועדי ביצוע העבירות.

חיזוק נוסף לאמור נמצא בכך שהנאשם הוסיף ותיאר סיטואציה לפיה עורך דין מטעם הגורמים האחרים הציע לו סכום כסף תמורת עזיבת הארץ ללא חזרה, אך הוא סירב (עמ' 2, להודעה מיום 12.06.15).

21. ואם לא די בכל אלה, הנאשם ציין באחת מהודעותיו (מיום 19.06.17, עמ' 11, ש' 277), כי הוא ביקש מהגורמים העברייניים "שאני צריך שהם יסגרו את התיקים שיש לחברה בהוצאה לפועל".

כך, באופן מפורש אף יותר, מסר הנאשם בחקירה לגבי טיב האיום כי: "הפגיעה היא במובן הכספי. הכסף נמצא אצל הערבים" (הודעה מיום 17.07.17, ש' 64 עמ' 64).

הנאשם חזר וציין שלא היה לו קושי להיפגש עם "הערבים מלוד" וכי קיבל הצעות כספיות (ראו בהרחבה בהודעה מיום 17.07.17) ולמעשה התנהל ביניהם משא ומתן עקיף. לשם הדגמה אפנה לדברי הנאשם (בעמ' 7, ש' 161): "...אבל הוא מפחד שאם יהיו חקירות ארוכות אני אשבר ואדבר...אני אמרתי למיכאל מזור שאם הערבים רוצים לעזור לי הם צריכים לשלם לי העו"ד שלי".

- גם עדת ההגנה, אירינה גלר, בת הזוג של הנאשם, תיארה בעדותה את החשש הכספי כחשש שהניע את הנאשם (עמ' 48, ש' 31) וזאת מפי מיכאל:
- "שאי אפשר שאין מה לעשות שהשקיעו הרבה כסף ואחרת זה הכל ייפול על [הנאשם] ושאין מה לעשות כבר".
22. הפערים האמורים מחלישים את טענתו של הנאשם לביצוע העבירות מתוך חשש לפגיעה פיזית בו ובמשפחתו. עדויות סותרות לגבי ההגעה לצ'ינג' לבד או בליווי עברייני
23. עוד סתירות נמצאו בדבריו של הנאשם לגבי ביקוריו של הנאשם בצ'ינג'ים ואשר לטענת הנאשם התלוו אליו במהלכם גורמים עבריינים מאיימים. כך למשל בהודעה מיום 30.08.16 טען הנאשם כי חתם על מסמכים בצ'ינג' כי: "הם מאיימים עלי שאני לא יעשה ככה הם יהרגו אותי" (עמ' 3, ש' 45).
- ואכן, בעדותו (הראשית) בבית המשפט העיד הנאשם:
- "כל פעם שאני נסעתי [לצ'ינג'] אני הייתי מההתחלה מלווה, זאת אומרת מלווה זה מישהו מחברת הערבים... הם נסעו כאילו במהירות מטורף, כאילו עד כפר קאסם ושם יש כמה צ'ינג'ים בפנים בתוך כפר קאסם... זה פחד אלוהים כאילו. ברור שאני חתמתי".
- דא עקא שבמהלך חקירתו הנגדית העיד הנאשם שנהג לנסוע לכפר קאסם לבד.
- בהודעת הנאשם בחקירה מיום 25.05.15 הוא נשאל "עם הייתה מגיע [לצ'ינג'], והוא השיב: "תמיד לבד. אף פעם לא הגעתי עם מישהו. בפעם הראשונה פייסל הסביר לי איך להגיע".
- בהודעה אחרת (03.06.15, עמ' 4), לגבי אותה שאלה, השיב הנאשם:
- "בפעם הראשונה פייסל היה מסיע אותי לשם. בפעמים הבאות הייתי עם אחד מהבן של פארס".
- בהזדמנות אחרת (בהודעה מיום 24.08.15, בעמ' 5), השיב הנאשם: "אני הייתי עושה את זה בליווי של אחד או אחד הערבים האחרים. בד"כ פארס היה שולח את הבן שלו. לפעמים הייתי מגיע לבד הייתי מביא את הצ'ק והם היו לוקחים אח"כ את המזמנים".
24. בניגוד לאמור, ובמטרה להעצים את תחושת האיום, הוסיף הנאשם (בהודעה מיום 24.08.15, עמ' 5, ש' 112) שלא נכנס לצ'ינג' לבד: "לא יכולתי להיכנס לשם לבד היו הורגים אותי. הייתי נכנס בליווי".
25. בגרסה אחרת (הודעה מיום 26.05.16, בש' 161) מסר הנאשם:
- "מיכאל מזור היה אומר לי שאני צריך להגיע לכפר קאסם וכאשר הייתי בדרך לשם הבן של פארס היה אומר לי ושואל אותי קיריל איפה אתה והיה אומר לי לאן להגיע";
- באותה הודעה אמר הנאשם כי "בד"כ הייתי נוסע לשם [לצ'ינג'] לבד" (ש' 169).
26. במהלך עדותו בבית המשפט הנאשם העיד שהפחד שלו להגיע לצ'ינג' נובע מחששו להיכנס לכפר ערבי בתוך תקופה ביטחונית, להבדיל מחשש שמקורו במפעיליו (עמ' 42 לפרוטוקול).
- ריבוי הגרסאות השונות והסותרות מקרין על האמינות שאפשר לייחס לדבריו של הנאשם.
- עדויות סותרות לגבי סיבת הנסיעה לאוקראינה
27. בניגוד לטענת הנאשם בבית המשפט לפיה נסע לחו"ל לפי הוראת הגורמים העבריינים ("שהם אמרו אתה חייב אתה חייב כי עוד מעט תגיע משטרה", בעדותו עמ' 21, ש' 28), הנאשם מסר גרסאות סותרות גם בעניין זה. למשל, בהודעה מיום 03.06.15, עמ' 2, השיב לשאלה מדוע נסע לחו"ל:
- "התגרשתי והייתי צריך לסדר את המסמכים ולעזור לבן דוד שלי שנמצא במצב קשה יש לו שיתוק חלקי בגוף. הייתי צריך להגיע לאוקראינה לסדר את כל המסמכים של הגירושין, חודש לפני זה נסעתי לאוקראינה לברר והבנתי שאני חייב להגיע" (במאמר מוסגר אוסיף שתמיכה לדבריו אלה נמצאת בעדותה של בת זוגו (אירינה)).
- בתגובה, שאל החוקר:
- ש: הנסיעה הייתה מתוכננת בלי קשר לכך שאמרת שפארס ואחמד דיברו איתך ואמרו לאתה צריך לעזוב את הארץ, כפי שטענת בחקירתך הקודמת ?
- ת: לא. זה לא קשור זה היה מתוכנן אבל כבר כשהייתי באוקראינה התחילו הדיבורים שאני לא אחזור".

גם לפי גרסת הנאשם הוא ביצע חלק מהעבירות לפני האיומים 28. אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי גם לאחר שהנאשם הבין שמתבצעות עבירות, בין אם עבירות גניבה (מכספי רשויות מקומיות) ובין אם עבירות לפי חוק מע"מ, הוא המשיך לבצע את העבירות משך תקופה (קצרה לדבריו), וזאת אף לפני שקיבל את המסרים המאיימים. לשאלה מפורשת בעניין זה, קרי מדוע ביצע את העבירות גם בתקופת טרום-האיומים, לא ניתנה תשובה או הסבר מניחים את הדעת (ראו עמ' 46 ש' 4 לפרוטוקול).

עדויות של מיכאל מזור 29. מיכאל לא שיתף פעולה בחקירת מע"מ. תשובותיו היו כלליות מאוד ומתחמקות. לאחר שהוצגו הקלטות של השיחות שלו עם הנאשם, הוא שמר על זכות השתיקה באופן גורף. רושם דומה עולה מעדותו בבית המשפט. תשובותיו של העד היו לקוניות, מתחמקות ולא ענייניות. בעדותו, שלל מיכאל את תיזת ההגנה. אלא שהוא לא ידע להתמודד עם השיחות המוקלטות בינו לבין הנאשם (שיחות שמתייחסות לשלב שאחרי החקירה).

אינני מאמין לעד זה. אדרבא, התנהלותו זו מלמדת שהיה לו מה להסתיר, ולכן ולשיטתי היה בכוחה של עדותו לחזק את גרסת הנאשם, לו הייתי נותן אמון בסיסי בגרסתו של הנאשם. דא עקא שלא מצאתי לבסס ממצאי עובדה ומהימנות על גרסתו של הנאשם, ומכאן שלא נמצא ערך ראייתי לעדותו של מיכאל בבחינת "אין מה לחזק".

30. אשר לטענה לגבי מחדלי חקירה בעצם אי-חקירתו של מיכאל מזור בחשד לביצוע עבירות האיומים, לא מצאתי לכך נפקות ממשית. אל לנו לשכוח שמדובר בשלב הטיעונים לעונש, בטענה של ההגנה לנסיבה מקלה לעניין העונש, ומכאן שהתבססות על מחדל חקירתי בקשר עם חקירת אחד המעורבים כיוצרת יש ראייתי היא מרחיקת לכת, בוודאי לאחר שקבעתי שניתן היה, בנסיבות שלא התקיימו, לראות בעדותו של מיכאל מזור חיזוק לקו ההגנה. טענות נוספות של ההגנה

31. ההגנה טוענת בסיכומיה שאחריתה של התנהלות עבריינית יכול ללמד על תחילתה. קרי, ההסכמה שהאחרים הפעילו לחץ ואיום על הנאשם לאחר פתיחת החקירה יכולה לבסס את טענתו של הנאשם שהאיומים הופנו לעברו לאורך כל הדרך. אינני יכול לקבל תיזת ההגנה, משני טעמים:

ראשית, תיתכן מסכת איומים שתתחיל עם החקירה ובזיקה אליה ולא לפני, וזאת מתוך חשש של המעורבים מהפללה. שנית, גרסת הנאשם, וליתר דיוק גרסאותיו, לא היו עקביות, הן היו רחוקות מלהרשים, כך שלא השתכנעתי שניתן לבסס על עדותו ועל הודעותיו ממצאי עובדה, ללא ראיות חיצוניות עצמאיות.

32. טענה נוספת נטענה על-ידי ההגנה, והיא שהיה מקום להעמיק בחקירת הנאשם לגבי שאלת עיתוי האיומים. נטען שהדבר לא נעשה וכי מדובר במחדל חקירתי. לטענת הנאשם, ולאור האיומים בשלב לאחר החקירה, היה על החוקר לברר עם הנאשם ממתי הוא התחיל להרגיש מאוים.

בעניין זה, אין לי להפנות לכמות העצומה של מספר ההודעות שנגבו מהנאשם (קרוב לעשרים הודעות). הנאשם נדרש שוב ושוב לנסיבות ביצוע העבירות. אם הייתה בפי הנאשם טענה למאיומות, עליו היה להעלותה ביוזמתו ועוד בהזדמנות הראשונה. משלא עשה כן, אין לו אלא להלין על עצמו. כאן המקום לציין שגם בעדותו הראשית בבית המשפט הנאשם לא העלה את טענת המאיומות בפתח דבריו, עד שהוא אילץ את הסנגור לשאול שאלות חוזרות ואף מנחות כדי לחלץ ממנו טענות ממוקדות בעניין זה.

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את טענת ההגנה לקיומה של נסיבה מקלה, ועל כן, שירות המבחן יכין את תסקירו על בסיס כתב האישום.

המזכירות תעביר החלטה זו לצדדים וכן לשירות המבחן. הדין יתחדש בדיון הקבוע לטיעונים לעונש. ניתנה היום, ח' תשרי תשפ"ה, 10 אוקטובר 2024, בהיעדר הצדדים.